

venalé nebo bílé. Malvice kulovitá, 5–6 mm v průměru, jasně červená. Pecky většinou 3. IV–V. Ff.

Pěstován jako skalková dřevina v různých kultivarech, lišících se navzájem jednak vzrůstem (cv. Adscendens, cv. Robusta, cv. Saxatilis aj.), jednak

barvou listů (cv. Variegata). Původní je v Číně, do kultury zaveden v r. 1880.

Poznámka: Jako skalkové dřeviny se pěstuje řada dalších druhů, např. *C. acuminatus* LINDL., *C. hullatus* BOISS., *C. distichus* LANGE, *C. microphyllus* WALLICH, *C. multiflorus* BUNGE, *C. salicifolius* FRANCHET, *C. simonsii* BAKER, *C. tomentosus* LINDL. aj.

8. *Pyracantha* M. J. ROEMER – hlohyně*)

Pyracantha M. J. ROEMER Fam. Natur. Regni Veg. Syn. Monogr. 3: 219, 1847.

Trnitě keře. Listy přezimující, kožovité, jemně vroubkované; palisty opadavé. Květy drobné, v bohatých chocholících. Kalich vytrvalý; koruna bílá, řidčeji růžová nebo nažloutlá; tyčinek 20; gyneceum 5četné; semeník spodní; čnělky volné. Malvice kulovitá, bez lenticel, se zdužnatělým kalichem. – Sedm druhů od j. Evropy po Čínu.

1. *Pyracantha coccinea* M. J. ROEMER – hlohyně šarlatová Tab. 107/3

Pyracantha coccinea M. J. ROEMER Fam. Natur. Regni Veg. Syn. Monogr. 3: 219, 1847. – Syn.: *Mespilus pyracantha* L. Sp. Pl. 478, 1753. – *Crataegus pyracantha* (L.) PERS. Syn. Pl. 2: 37, 1807. – *Cotoneaster pyracantha* (L.) SPACH Hist. Natur. Vég. Phanér. 2: 77, 1834.

Keře 1,0–1,5 (–2,0) m vys. Mladé větve červenohnědé, řídce plstnaté, olysávající; kolce 1,0–1,5 cm dl. Čepel podlouhle kopinatá až úzce eliptická, 2–4 cm dl. a 1,2–1,4 cm šir., jemně vroubkovaná, tupá, k bázi zúžená, v mládí po obou stranách řídce plstnatá, olysávající; řapík

0,5–0,8 cm dl. Květy v bohatých chocholících. Kališní cípy trojúhelníkovité, chlupaté; korunní lístky ± okrouhlé, 2–4 mm dl., bílé, vz. růžové nebo nažloutlé; tyčinek 20; semeník spodní; čnělky volné. Malvice kulovitá, 5–6 mm v průměru, oranžově, cihlově nebo ohnivě červená, vz. bílá, se zdužnatělými kališními cípy. V–VI. Ff.

Běžně pěstována ve skupinách i jako solitéra v parcích, zahradách i v městské zeleni (často hromadně) v různých kultivarech (cv. Bad Zwischenahn, cv. Ebben, cv. Kasan, cv. Pauciflora, cv. Telstar aj.). Z plodů lze připravovat kompoty a zavařeniny. Původní je od Itálie po Malou Asii.

9. *Mespilus* L. – mišpule**)

Mespilus LINNAEUS Sp. Pl. 478, 1753.

Lit.: DOMIN K. (1944): Stará mišpule (*Mespilus germanica* L.) v pražské Folimance. Věda Přír. 23: 81–82.

Trnitě (v kultuře většinou beztrnné) keře nebo malé stromy. Listy opadavé, jemně pilovité; palisty opadavé. Květy velké, jednotlivé, vz. po 2. Kalich vytrvalý, delší než koruna; korunní lístky bílé; tyčinek 25–40, gyneceum 5četné (vz. 4četné); semeník spodní; čnělky volné. Malvice s roztr. nezřetelnými lenticelami a ± zeleným zvětšeným kalichem. Endokarp peckovitý. – Jediný druh původem z území od jv. Evropy po Írán.

1. *Mespilus germanica* L. – mišpule obecná Tab. 107/4

Mespilus germanica LINNAEUS Sp. Pl. 478, 1753. – Syn.: *Mespilus vulgaris* REICHENB. Fl. Germ. Excurs. 630, 1832, nom. illeg.

Keře nebo stromy 2–5 m vys. Borka hladká, tmavošedá. Mladé větve plstnaté, olysávající. Čepel úzce eliptická až podlouhle kopinatá, (6–)7–12 (–13) cm dl. a 2,8–4,2 cm šir., celokrajná nebo v hor. části jemně pilovitá, špičatá, k bázi zúžená, svrchu jemně pýřitá až olysalá, naspodu hlavně na žilkách chlupatá; řapík 0,4–0,9 mm dl. Květy jednotlivé. Kališní cípy

úzce trojúhelníkovité, až 4× delší než češule, špičaté, nepravidelně pilovité; korunní lístky okrouhlé až široce obvejčité, 10–14 mm dl., bílé; tyčinek 25–40, prašníky červené. Malvice kulovitá až nezřetelně hruškovitá, 1,8–3,2 cm v průměru, bronzově hnědá, jemně pýřitá, s roztr. nezřetelnými lenticelami; kališní cípy za plodu ± vzpřímené, 1,3–1,8 cm dl. V–VI. Ff.

$2n = 34$ (extra fines)

V Čechách pěstována v nejteplejších územích už od 12. století pro plody, které jsou v přezrálém stavu jedlé. Obsahují hojnost pektinů a jsou proto vhodné k přípravě zavařenin a rosolů. Kulturní

*) Zpracoval M. Kovanda

**) Zpracoval M. Kovanda

Tab. 107: 1 *Sorbus bohemica*. – 2 *S. eximia*, 2a – list. – 3 *Pyracantha coccinea*. – 4 *Mespilus germanica*. – 5 *Cotoneaster integerrimus*. – 6 *C. melanocarpus*.

480 *Sorbus*

